

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomantky:	Lucie Krtoušová
Téma práce:	Péče řádného hospodáře jako kritérium pro posouzení právní odpovědnosti (právně komparativní analýza)
Rozsah práce:	55 stran (včetně seznamu literatury a cizojazyčného resumé 75 stran)
Datum odevzdání práce:	14. června 2013
Vedoucí diplomové práce:	doc. JUDr. Karel Beran, Ph.D.
Oponent:	doc. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M., S.J.D.

Diplomová práce volí dílčí téma práva obchodních korporací, ovšem téma velmi důležité. Základní metodou práce, jak již její název napovídá, je metoda právně komparativní. Autorka si jako své referenční kritérium pro srovnání českého práva odpovědnosti statutárů a obdobných osob volí právo Velké Británie. S ohledem na nový zákon o obchodních korporacích, jehož autoři se v řadě aspektů inspirovali právem britským, je to velmi rozumná a pro čtenáře i zajímavá volba.

Po stručném úvodu následuje kapitola první, která plní roli skutečného úvodu. Druhá a třetí kapitola se zaměřují na britské právo, resp. na problém fiduciárních povinností reprezentantů korporací a na problém jejich povinnosti péče. Kapitola čtvrtá rozebírá pojem péče řádného hospodáře ve stávajícím obchodním zákoníku a na něj navazující instituty nového občanského zákoníku a nového korporativního zákoníku. Zde je nutno ocenit, že autorka předestírá reprezentativní seznam relevantních názorů, které byly v české literatuře k dogmatickému popsání pojmu péče řádného hospodáře vysloveny. V kapitole páté na deseti stranách následuje srovnání české a britské úpravy. Práce je přehledně shrnuta v závěru. Cenné jsou rovněž přílohy, tedy britský zákon o obchodních společnostech a zejména autorčin překlad do češtiny.

Toliko formálně poznamenávám, že by autorka měla vyjasnit, kdo může být poškozeným v rámci porušení obecných povinností reprezentantů podle britského práva (s. 18). Je to jistě na prvním místě společnost, mohou to však být i akcionáři nebo obecněji společníci? Stejně tak na s. 26 není jasné, kdo byl vlastně žalobcem v kauze *Re Continental Assurance*.

Jakkoliv je diplomová práce vysoce nadstandardní povahy, jako výtku bych vznesl místy obtížnější čtivost práce, nezáživný styl, kostrbaté věty. Autorka také v řadě pasáží zůstává spíše u

popisného, deskriptivního stylu, aniž rozebírá důvody existence a kontext odpovědnosti statutárů a obdobných reprezentantů v obchodních společnostech. Pokud hodlá Krtoušová na tématu dále pracovat, což bych doporučoval, bylo by dobré, aby překonala své sklony psát ve stylu pojmové jurisprudence (tedy rozbor právních pojmů zcela odtržený od jejich společenského pozadí), a namísto toho dala jí zkoumaný problém do sociálního a ekonomického kontextu. Abych byl názorný, jako příklad, co mi v řadě pasáží chybí, bych uvedl text na s. 27-28, který je přesně tím, co v řadě jiných míst postrádám.

Autorka rovněž jen velmi letmo zmiňuje právně ekonomickou analýzu (*law and economics*). Nevybírá si však myšlenku nijak klíčovou – srov. s. 10 a 11 a text spojený s poznámkou č. 45. Ku prospěchu její práce by přitom bylo zaměřit pozornost právě i na tento soudobý směr právněteoretické zkoumání, jehož relevance je pro korporální právo nepochybná. V tomto smyslu možno odkázat například na řadu prací Tomáše Richtera, v současnosti asi nejvýznamnějšího českého právníka píšícího v duchu ekonomické analýzy obchodního práva. Významná by pro účely diplomové práce byla zejména Richterova starší práce (Kupónová privatizace a její vlivy na správu a financování českých akciových společností. Praha: Karolinum 2005), která vysvětluje základní charakteristiku a význam obchodních, zejména akciových společností pohledem ekonomické analýzy práva. Richter si ve své práci mj. klade otázku, jak zajistit, aby kapitálové společnosti byly spravovány v zájmu svých vlastníků (tedy otázka nákladů zmocnění). Náklady zmocnění nevznikají pouze tehdy, pokud je společnost vlastněna stoprocentně jedním společníkem. V okamžiku, kdy ale ve společnosti existuje významný, nikoliv však stoprocentní společník, vznikají na straně tohoto společníka silné motivy pro to, aby na úkor zbývajících společníků začal požívat privátní požitky z kontroly. Základním problémem je samozřejmě to, že takovému společníkovi plynou zisky z podnikání společnosti jen úměrně jeho podílu na společnosti, s ohledem na svou pozici a ovládnutí managementu je však s to zajistit dosahování zvýšeného profitu na úkor menšinových společníků. Od toho se pak odvíjí možnosti tržní a právní regulace tohoto problému. Právě tyto skutečnosti jsou důvodem řady jevů, které Krtoušová ve své práci jen letmo zmiňuje. Diplomantce bych tedy položil otázku, jak je právněteoretický pojem „nákladů zmocnění“ relevantní pro její práci.

Práce samotná je napsána na 55 stranách textu, obsahuje cca dvě stě poznámek pod čarou, obsahuje početný seznam české a anglicky psané literatury. S prameny pracuje autorka v zásadě korektně, v tomto směru nelze mít žádné zásadní výtky. Zcela výjimečně poznámka pod čarou evidentně chybí (srov. s. 33, kde mi chybí citace Bartoškové).

Na závěr i přes výše podanou kritiku, která je spíše přátelským pobídnutím k další práci na tématu po ukončení magisterského studia, shrnuji, že takto pojaté téma práce a způsob jeho zpracování je originální a doposavad v české literatuře v podstatě nezpracované. Autorka podle mne svou práci zvládla způsobem plně odpovídajícím pro úspěšné obhájení své práce. Proto také doporučuji práci k úspěšnému obhájení.

V Praze dne 21. června 2013

Zdeněk Kühn